

*Ганна Бойко,
(Київ, Україна)*

НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ

В сучасному суспільстві зростає потреба в фахівцях з харчових технологій та інженерії, здатних представляти свою продукцію на міжнародному рівні. Тому стає актуальним формування у фахівців цієї спеціальності англomовної компетентності в професійно орієнтованому монологічному мовленні (ПОММ), зокрема формування навчально-стратегічної компетентності в ПОММ.

Основні результати дослідження. Стратегіями називають сукупність інтелектуальних прийомів, які студенти застосовують з метою формування іншомовної комунікативної компетентності [1, с. 295]. Їх розподіляють на навчальні і комунікативні. Навчальні стратегії – це способи поведінки і мислення, які впливають на процес переробки студентом інформації [9, с. 315], а комунікативні стратегії – це спосіб виконання комунікативних завдань [3]. В методичній науковій літературі існують різні класифікації стратегій навчання ІМ [2; 5; 3; 6; 8; 9] . В своєму дослідженні ми спираємось на класифікацію Р. Оксфорд, яка розділяє навчальні стратегії на дві групи: прямі (стратегії запам'ятовування, когнітивні і компенсаторні стратегії), непрямі (метакогнітивні, емоційно-афективні, соціальні стратегії) [8].

Відповідно до анкетування, проведеного серед 65 фахівців з харчових технологій та інженерії та студентів цієї спеціальності, серед основних труднощів іншомовного професійно орієнтованого монологічного мовлення респонденти назвали:

а) підготовку монологічного висловлювання (12 респондентів, серед них 7 студентів і 5 фахівців) – метакогнітивна стратегія;

- б) вміння користуватись довідковою літературою при підготовці монологічного висловлювання (9 респондентів, серед них 2 студентів і 7 фахівців) – метакогнітивна стратегія;
- в) перефразовування висловлювання (28 респондентів, серед них 14 студентів і 14 фахівців) – компенсаторна стратегія;
- і) врахування соціальних і культурних норм спілкування (8 респондентів, серед них 2 студента і 6 фахівців) – соціальні стратегії;
- ї) подолання страху перед публічним виступом (28 респондентів, серед них 17 студентів і 9 фахівців) – емоційно-афективні стратегії.

Дані опитування показують, що найбільш актуальними стратегіями для ПОММ фахівців з харчових технологій є компенсаторна, метакогнітивна та емоційно-афективні стратегії. Підтримуємо думку Т. О. Олійник, що непрямі стратегії та компенсаторну стратегію можна вважати як навчальними, так і комунікативними, тому що їх доцільно використовувати не тільки в навчальному процесі, але і в реальному спілкуванні [5, с. 449 – 450].

Так як результати анкетування показали, що найбільш актуальними стратегіями для ПОММ фахівців з харчових технологій є компенсаторна, метакогнітивна та емоційно-афективні стратегії, розглянемо відповідні вміння докладніше.

1) До вміння використовувати компенсаторні стратегії належать:

- вміння адаптувати висловлювання до свого рівня володіння ІМ [5, с. 450];

- вміння використовувати синоніми, перефразування при недостатньому володінні лексиною [5, с. 450 – 451] але це не повинно стосуватись фахової лексики і термінології;

2) До вміння використовувати метакогнітивні стратегії відносять:

- вміння планувати процес роботи [8] над професійно орієнтованим монологом;

- вміння збирати і структурувати інформацію [7, с. 43; 8];

- вміння аналізувати власні помилки [8];

– вміння здійснювати самокорекцію [6, с. 175 – 176; 4, с. 273].

3) До вміння використовувати емоційно-афективні стратегії належать вміння створювати позитивні установки щодо формування компетентності в ПОММ і подолання страху помилок під час монологічних висловлювань ІМ [5, с. 449].

Висновки і перспективи подальших досліджень.. Таким чином, на основі анкетування, проведеного серед фахівців з харчових технологій та інженерії та студентів робимо висновок, що найбільш актуальними стратегіями для формування ПОММ фахівців цієї спеціальності є компенсаторна, метакогнітивна та емоційно-афективні стратегії, а також відповідні вміння. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у доборі навчального матеріалу та розробці вправ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин. – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений / Наталья Дмитриевна Гальскова, Надежда Ивановна Гез. – 3-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 336 с.
3. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
4. Майер Н.В. Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика: Монографія / Н.В. Майер. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. – 472 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Є. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
6. Мисечко О. Є. Поняття стратегічної компетенції у змісті сучасної професійної підготовки вчителя іноземної мови у ВНЗ / О. Є. Мисечко // Вісник

Житомирського державного університету імені Івана Франка . – 2004. – Вип. 19. – С. 174 – 178

7. O'Malley J. M. Learning strategies in second language acquisition / J. M. O'Malley, A. U. Chamot. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. – 340 p.

8. Oxford R. Language learning strategies and beyond: A look at strategies in the context of styles / R. Oxford, S. S. Magnan (Ed.). Shifting the instructional focus to the learner. – Middlebury, VT: Northeast Conference on the Teaching of Foreign Languages, 1990. – P. 35 – 55.

9. Weinstein, C., & Mayer, R. (1986). The teaching of learning strategies. In M.C. Wittrock (Ed.), Handbook of Research on Teaching. - New York: Macmillan, 1986. – 3rd Edition . –P. 315-327.

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Бойко Ганна Анатоліївна – аспірант кафедри викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету

тел.: 067-983-10-26

anaboyko84@gmail.com

Тези прошу опублікувати в розділі «Педагогіка».

Назва тези: Навчально-стратегічна компетентність як компонент змісту формування у фахівців з харчових технологій англомовної компетентності в професійно орієнтованому монологічному мовленні

Відділення «Нової пошти» № 36 в м. Київ, вул. Маршала Малиновського, 25 (відділення «Нової пошти» для отримання збірника (для отримання паперових версій).